

Mora kommun

mora.kommun@mora.se

Rektorn vid Nusnäs skola F-3

magnus.lantz@mora.se

Beslut för grundskola och fritidshem

---

efter tillsyn av Nusnäs skola F-3
i Mora kommun

Tillsyn i Nusnäs skola F-3

Skolinspektionen genomför tillsyn i Mora kommun under våren 2013. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Nusnäs skola F-6 besöktes av Skolinspektionen den 19 mars 2013.

Fakta om skolan

Nusnäs skola ligger 10 km från centralorten Mora. Skolan omfattar vid besöks-tillfället grundskolans årskurs 1-3. På skolan finns idag 29 elever organiserade i årskurserna 1-2 samt årskurs 3. Innevarande läsår finns ingen elev i förskoleklassen. Lärare och elever är organiserade i ett arbetslag. Skolan leds av en rektor som även är rektor för Färnäs skola. Skolan erbjuder fritidshemsverksamhet för eleverna i årskurs 1-3. Vid tillsynsbesöket är 25 elever inskrivna i fritidshemsverksamheten.

Nationell statistik enligt Skolverkets statistik (SIRIS) saknas då elevantalet vid Nusnäs skola är för litet. Enligt skolans egen statistik för de nationella ämnesproven i årskurs 3 år 2012 nådde alla de sex eleverna kravnivån på samtliga delprov i matematik. Det är högre än för riket där motsvarande siffra var knappt 72 procent. För ämnet svenska/svenska som andraspråk visar skolans egen sammanställning att 33 procent av eleverna nådde kravnivån på samtliga delprov. Motsvarande siffra för riket är 72 procent. Vid läsårets slut bedömde skolan att samtliga elever uppnått de kunskapskrav som minst ska uppnås i matematik och i svenska 84 procent av eleverna. Någon sammanställning av de samlade kunskapsresultaten i övriga ämnen i slutet av grundskolans årskurs 3 kan skolan inte uppvisa.

Helhetsbedömning

Skolinspektionen har inte bedömt Nusnäs skolas kunskapsresultat då en sammanställning av de samlade kunskapsresultaten i slutet av grundskolans årskurs 3 saknas. Resultaten på de nationella ämnesproven för årskurs 3 år 2012 visar att skolans elever når goda resultat i matematik men att resultatet är lägre i svenska. Antalet elever i skolan är begränsat varför resultaten bör tolkas med försiktighet.

Rektorn behöver ta ett större ansvar för att utveckla skolans kvalitetsarbete, det vill säga följa upp, analysera och initiera förändringar inom de områden som har betydelse för målpuppfyllelsen. Det är angeläget att grundliga analyser genomförs av elevernas kunskapsresultat på en skolövergripande nivå. Sådana

analyser är en förutsättning för att vidtagna förbättringsåtgärder ska få effekt. Även resultatet av skolans värdegrundsarbete behöver utvärderas och analyseras

Skolinspektionen bedömer att skolan har rutiner för att identifiera elever i behov av särskilt stöd. Det finns också en tydlig arbetsgång för arbetet med att upprätta åtgärdsprogram. Skolans arbete med särskilt stöd behöver emellertid utvecklas när det gäller innehållet i åtgärdsprogrammen. Åtgärdsprogrammen måste tydligare ange vilka konkreta åtgärder som ska vidtas för att tillgodose elevens behov samt hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Skolan behöver även gemensamt arbeta med frågor som rör likvärdig bedömning.

Elever uppger vid en rundvandring i lokalerna att skolan upplevs som trygg och att de har arbetsro. Skolans begränsade elevantal gör att alla känner alla. Skolans plan mot kränkande behandling behöver dock förbättras så att planen blir ett viktigt verktyg i värdegrundsarbetet. Varje verksamhets olika förutsättning måste framgå tydligt i planen.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Mora kommun att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 5 augusti 2013 redovisas för Skolinspektionen.

Trygghet, studiero och en god miljö

Bedömning

Mora kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Trygghet, studiero och en god miljö.

- Upprätta en plan mot kränkande behandling för skolan och fritidshemmet som innehåller en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever och vilka av dessa åtgärder som avses påbörjas eller genomföras under det kommande året.

Motivering

Huvudmannen ska enligt skollagen se till att det varje år upprättas en plan med översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses påbörjas eller genomföras under det kommande

året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Vid Nusnäs skola finns en handlingsplan för arbetet mot diskriminering och kränkande behandling som kallas "Plan för likabehandling, mot diskriminering, mot trakasserier och kränkande behandling". Planen är gemensam för Nusnäs skola och fritidshem och beskriver bland annat skolans vision liksom planerade insatser för att förebygga trakasserier och kränkande behandling. Åtgärderna i planen är dock generella och av övergripande karaktär och anger inte vilka konkreta åtgärder som skolan, utifrån en aktuell kartläggning, avser att påbörja och genomföra under 2012-2013. Därmed utgår inte planen från de behov som finns vid skolenheten respektive fritidshemmet. Utvärdering och analys av föregående års arbete och resultat återfinns inte. Skolans rektor uppger att skolan visserligen gjort en kartläggning i form av en elevenkät, men att resultaten av denna kartläggning inte använts vid upprättandet av planen.

Skolinspektionen konstaterar sammanfattningsvis att det finns brister när det gäller skolans plan mot kränkande behandling. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Mora kommun föreläggs att åtgärda bristerna.

Författning

6 kap. 8 § skollagen

Särskilt stöd

Bedömning

Mora kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Särskilt stöd.

- Se till att beslutade åtgärdsprogram anger hur elevens behov ska tillgodoses samt hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Motivering

Enligt skollagen ska ett åtgärdsprogram utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Skolinspektionen har tagit del av ett urval av åtgärdsprogram som upprättats och kan konstatera att skolan har en tydlig arbetsgång gällande utarbetande av åtgärdsprogram. Åtgärdsprogrammen anger både lång- och kortsiktiga mål. Det saknas emellertid en tydlig koppling dels mellan de kortsiktiga målen och de nationella målen dels mellan de kortsiktiga och de långsiktiga målen. Exem-

pelvis anges i ett åtgärdsprogram att det kortsiktiga målet för en elev är att "lyssna lite bättre och göra det han blir tillsagd att göra". Målet på lång sikt är bland annat att "utveckla sin läsförmåga, att läsa och förstå enklare barnböcker". Föreslagna åtgärder beskrivs på organisations-, grupp- och individnivå. Åtgärderna på gruppnivå är inte en beskrivning av skolans insatser på gruppnivå utan mer en beskrivning av vad den enskilde eleven ska göra, "inte gå runt i klassrummet när orken tryter". Hur åtgärdsprogrammen ska utvärderas behöver tydliggöras i programmen. Rektorn är införstådd med det utvecklingsarbete som kvarstår när det gäller utarbetandet av åtgärdsprogram.

Skolinspektionen konstaterar sammanfattningsvis att det finns brister när det gäller skolans upprättade åtgärdsprogram. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Mora kommun föreläggs att åtgärda bristerna.

Författning

3 kap. 9 § skollagen

Bedömning och betygssättning

Bedömning

Mora kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Bedömning och betygssättning.

- Se till att lärarna utvärderar elevernas kunskapsutveckling i samtliga ämnen utifrån kursplanernas krav.

Motivering

Enligt skollagen ska lärarnas bedömning av elevernas kunskaper ske i enlighet med författningarna. Kunskapsutvecklingen ska utvärderas i samtliga ämnen utifrån läroplanens och kursplanernas krav.

Av intervju med rektorn framkommer att skolan inte har utvecklat gemensamma rutiner och former för att bedöma och dokumentera elevernas kunskaper utifrån kursplanerna. I matematik och svenska görs bedömningar utifrån kursplanernas krav och en dokumenterad sammanställning finns på skolenivå för andelen elever som uppnått de kunskapskrav som minst ska uppnås. I övriga ämnen sker en muntlig utvärdering och samtliga elever bedöms ha nått de kunskapskrav som minst ska uppnås. Rektorn uttrycker att det är osäkert om en bedömning verkligen gjorts utifrån gällande kunskapskrav. Skolans bedömningar har haft fokus på matematik och svenska därför att det är lättare att göra kunskapsbedömningar i dessa två ämnen än i andra ämnen, bland annat beroende på att det finns mer stödmaterial för hur bedömningar kan göras i

dessa ämnen. I övriga ämnen blir bedömningen mer en konstaterande av om eleven deltagit i olika aktiviteter och arbetsuppgifter än en bedömning av kunskapsutvecklingen. De individuella utvecklingsplaner med skriftliga omdömen som Skolinspektionen tagit del av speglar ovanstående problematik.

Skolinspektionen konstaterar sammanfattningsvis att det finns brister när det gäller bedömning, av elevernas kunskapsutveckling. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Mora kommun föreläggs att åtgärda bristerna.

Författning

Lgr 11 avsnitt avsnitt 2.7 Bedömning och betyg

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Bedömning

Mora kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

- Se till att rektorn bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete på skolnivå som dokumenteras och innefattar planering, uppföljning och utveckling av verksamheten vis skolan.

Motivering

Enligt skollagen är det rektorns ansvar att som pedagogisk ledare och chef verka för att utbildningen utvecklas i skola och fritidshem och att arbetet är inriktat mot att de nationella målen uppfylls. I rektors ansvar ingår också att se till att det på skolenhetsnivå bedrivs ett systematiskt och kontinuerligt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen och att detta arbete dokumenteras. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollagen och andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls.

Systematiskt och kontinuerligt innebär att arbetet ska bedrivas strukturerat och uthålligt med fokus på en långsiktig utveckling. Varje skolenhet måste därför hitta sina former och rutiner för kvalitetsarbetet. Utgångspunkter är alltid densamma, att identifiera utvecklingsområden för ökad måluppfyllelse i förhållande till de nationella målen.

Av rektorns redovisning till Skolinspektionen framgår att det finns en utarbetad struktur för enhetens kvalitetsarbete som bygger på ett så kallat årshjul. Skolinspektionen har också tagit del av skolans kvalitetsredovisning för Nusenäs skola 2011/2012 där områdena Normer och värden, Kunskaper, Särskilt

stöd, Jämställdhetsarbete, Elevernas ansvar och inflytande, Bedömning och betyg, Skola och hem samt området Övergång och samverkan finns angivna. Kvalitetsredovisningen är mer en beskrivning av verksamheten än en redovisning och utvärdering av uppnådda resultat. Under rubrikerna analys av måluppfyllelse och därtill kopplade åtgärder återfinns under flera områden ingen skrivning. Analyser av vilka utvecklingsinsatser som enheten behöver genomföra för att uppfylla de nationella målen saknas. Det framgår därmed inte av kvalitetsredovisningen om det finns ett strukturerat kvalitetsarbete med ett system för att inhämta, analysera och använda övergripande kunskapsresultat i kvalitetsarbetet. Att synliggöra och utvärdera skolans samlade resultat är viktiga underlag så att skolan kan ompröva sina metoder för att öka måluppfyllelsen. Det är också angeläget att skolan i sitt systematiska kvalitetsarbete utvärderar och säkerställer att de insatser som görs också leder till avsedda resultat. Rektorn har identifierat detta som ett utvecklingsområde för skolan men uppger också att det saknas gemensamma strategier för det mer kommunövergripande kvalitetsarbetet.

Sammanfattningsvis konstaterar Skolinspektionen att det vid Nusnäs skola finns brister när det gäller det systematiska kvalitetsarbetet. Mora kommun föreläggs åtgärda bristerna.

Författning

4 kap. 4-7 §§ skollagen, Lgr 11 avsnitt 2.8 Rektorns ansvar

På Skolinspektionens vägnar

Ellionor Triay Strömwall

Beslutsfattare/utredare

Sigbritt Gålander

Föredragande/undervisningsråd

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla kommuner för att granska skolväsendet. Tillsyn genomförs samtidigt i de fristående skolor som finns i kommunen.

Vid tillsynen tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande att nå de nationella målen och bedömer om huvudmännen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Tillsynen fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Förutom att Skolinspektionen bedömer måluppfyllelsen inriktas tillsynen mot tre huvudområden: **Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt.**

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. För offentliga huvudmän sammanställs iakttagelser och bedömningar, som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen, i ett beslut (kommunbeslut). Kommunens förskoleverksamhet och verksamheten vid fritidshemmen redovisas i var sitt sammanfattande beslut. Fritidshem vid fristående skolor inspekteras i anslutning till tillsynen av den fristående grundskolan. Skolinspektionen ger alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

Skolinspektionens granskning avser emellertid inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolväsendet utan i vilken utsträckning huvudmannen, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i besluten grundas på de dokument som huvudman och skolor lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten. Även annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Skolinspektionen använder olika tillsynsmetoder vilket innebär att besöken vid skolor och verksamheter kan variera avseende såväl omfattningen som av vilka grupper som intervjuas. Vid kommunala förskolor och fritidshem grundar sig inspektionen i huvudsak på intervjuer med personal, föräldrar och ledning.

För den offentliga verksamheten kompletteras alla beslut med en muntlig återrapportering av inspektörerna till företrädare för huvudmannen.

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att det finns brister har huvudman och rektor eller förskolechef ett ansvar för att åtgärder vidtas. Med anledning av tillsynen ska huvudmannen till Skolinspektionen redovisa vilka åtgärder som har vidtagits i verksamheterna inom den tid och i den ordning som anges i beslutet.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).